Наше Слово

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
TYGODNIK UKRAIŃSKI
UKRAINIAN WEEKLY

Рік LXX № 10 (3525) Варшава, 9 березня 2025 року, Ціна / Cena 7 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254 Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

Фото Ярослава Вуйцика

80-річчя трагічних подій у Павлокомі. с. 2

Напруга в американсько-українських відносинах. с. 6

Річниця війни. с. 8-13

ISSN 027-8254
10
9 770027 825252

eprasa.pl 2f035b0acc

ТЕМА НОМЕРА

Павло Лоза
Фото Ярослава Вуйцика

80-річчя трагічних подій у Павлокомі

У 80-ту річницю трагічних подій у селі Павлокома українські дипломати, представники влади Підкарпаття та громад вшанували пам'ять трагічно загиблих там українців у 1945 році.

Фото Павла Лози

Як і кожного року, віче з нагоди вшанування пам'яті жертв було організовано на початку березня. 1-3 березня 1945 року члени нерозформованих підрозділів Армії Крайової вбили 366 мирних жителів Павлокоми. Меморіал пам'яті було відкрито в травні 2006 року за участі президентів Польщі та України – Леха Качинського та Віктора Ющенка.

– Сумний сьогодні день, 80-ті роковини трагічної загибелі українців у Павлокомі. Але історія вчить багато чому. Історія, трагічна й важка, дає нам урок, що ми маємо бути зараз разом. Сьогодні Україна точить боротьбу за своє виживання. А Польща є нашим бойовим побратимом, – говорив Василь Боднар, посол України в Польщі. Він взяв голос після молитви та покладення вінків і запалення свічок біля меморіалу.

– Сьогодні ми маємо молитися на кожній могилі по обидва боки кордону. Ми маємо вшанувати пам'ять кожного й поховати гідно, щоб їхні родичі могли прийти, покласти свічку та тихо помолитися, – продовжив посол. Дипломат зазначав, що сьогодні важливо бути разом з партнерами й не розділятися.

– Ми сьогодні повинні пам'ятати й працюємо над тим, щоб важке минуле нас не ділило, щоб важке минуле давало тільки урок на майбутнє, що, коли ми разом, нас точно ніхто не переможе, – наголосив Василь Боднар. – Господь нам дає сьогодні добрий день, щоб ми схилили голову, помолилися й склали шану жертвам наших братовбивчих боїв, які сталися 80 років тому. Ми не зупинимось на цьому. Ідемо вшановувати інших жертв у інші місця, і це правильний шлях до єднання і порозуміння. Правильного розуміння одне одного, щоб наші суспільства зблизились й ішли разом класти квіти, запалювати свічки.

Перед присутніми виступив також перший віцевоєвода Підкарпатського воєводства Вєслав Буж.

– Ми не можемо забути тих, хто став жертвою тих лихих часів, про польських громадян, українських громадян, незалежно від їхньої національності та віросповідання. Усі вони були насамперед людьми, сусідами, друзями, членами місцевих громад, – зазначив заступник воєводи.

Вєслав Буж

Василь Боднар

eprasa.pl 2f035b0acc

Як він підкреслив, історія має бути для всіх пересторогою, а водночас вона не може формувати сьогодення та майбутнє в дусі розколу.

– Сьогодні ми будуємо майбутнє на основі взаємоповаги, солідарності та відкритості. Ми створюємо світ, у якому кожна людина має почуватися в безпеці, незалежно від свого походження чи переконань, – сказав Вєслав Буж, який переконаний, що Польща й надалі допомагатиме Україні.

– І держава, і місцева влада, і ми працюємо над тим, щоб ця допомога не зривалася, бо вона всім нам дуже потрібна. Загрози надходять з різних сторін. Але саме у вас (в Україні – прим. ред.) люди гинуть. Тут у Павлокомі вони також заслуговують на повагу і пам'ять за те, що віддали своє життя за свободу, за свою країну, але також і за Європу, свободу в усьому світі, – додав заступник воєводи.

Гурт «Крайка»

Прибула й делегація з України. Серед гостей, які приїхали помолитися, покласти вінки та запалити свічки біля могили жертв цієї трагедії, були Святослав Шеремета, секретар Державної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті учасників АТО та політичних репресій, депутатка Львівської обласної ради та голова Товариства «Надсяння» Соломія Риботицька, керівниця відділу забезпечення реалізації політики національної пам'яті в округах Українського інституту національної пам'яті Олена Охрімчук. Також приїхали представники міського управління Городка.

Святослав Шеремета наголосив: особливо важливо, що сьогодні українці та поляки моляться разом. Він подякував владі й жителям Польщі за підтримку.

– Ми цю підтримку відчуваємо не лише як львівська влада, але просто як громадяни. У нас були різні сторінки історії – і трагедії, і союзи, як зараз. Ми цей союз дуже цінуємо. Я переконаний, що він буде тривати в майбутньому і ми будемо разом в ЄС. І дійсно разом будемо вшановувати минуле, – сказав Святослав Шеремета.

Ігор Горків, голова Перемиського відділу ОУП – організатора відзначень, теж дякував Польщі за допомогу. Він наголосив, що громадяни Польщі української національності «пишаються підтримкою, яку надає Україні польська держава».

– Ми також долучимось до цього, але хочемо подякувати місцевій, воєводській та державній владі за те, що Україна має такого партнера і доброго сусіда, якого вона потребує, – сказав представник української меншини. Звертаючись до посла України, він запевнив, що українська меншина в Польщі безперервно підтримуватиме Україну, допомагаючи в різний спосіб.

Загалом у церемонії, під час якої звучали поминальні пісні у виконанні гурту «Крайка» з Перемишля, взяло участь близько 80 осіб, половина з яких були гості з України. Проте нікого з колишніх мешканців села, котрі в минулі роки приїхали з інших країн, зокрема України, цього року не було.

Серед теперішніх мешканців села, що взяли участь у панахиді, була Данута Радонь – дружина Діонізія Радоня, який з 1946 року піклувався про могили убитих жителів Павлокоми.

Після церемонії біля меморіалу українським жертвам перший заступник підкарпатського воєводи Вєслав Буж, посол України в Польщі Василь Боднар, генеральний консул України в Любліні Олег Куць та голова Перемиського відділу ОУП Ігор Горків спільно поклали вінок до пам'ятника вбитим польським мешканцям Павлокоми, який розташований неподалік.

Після відзначень у Павлокомі присутні вирушили до церкви у Явірнику-Руському, де було охрещено отця Михайла Вербицького, творця музики до гімну України.

Там дипломати та інші гості молилися під час панахиди за отця Вербицького та жителів Явірника.

***

Квіти до меморіалу поклали українські дипломати, зокрема представники почесного консула України в Перемишлі Олександра Бачика, який роками піклується про місце української пам'яті в Павлокомі. Також – підкарпатський воєвода, директорка школи ім. Маркіяна Шашкевича у Перемишлі Йоанна Баран, представники ОУП, організації «Пам'ять і спадщина», Пласту-Польща та інші. ●

Делегації кладуть вінки і квіти

eprasa.pl 2f035b0acc

«На Захід від Бугу: щоденники з пограниччя»

13 березня в Українському домі у Варшаві (вул. Заменгофа 1) відбудеться презентація книги «На Захід від Бугу: щоденники з пограниччя». Її написала докторка Юлія Буйських, антропологиня та дослідниця. Авторка запрошує читача в подорож Польщею 2015-2018 років, передаючи голос тим, хто щодня «балансує між різними ідентичностями та історичними наративами».

Книга складається з чотирнадцяти оповідань, заснованих на польових щоденниках Юлії Буйських, та показує багатовимірну повсякденність життя у прикордонних регіонах. Модераторкою зустрічі буде Мар'яна Кріль – журналістка Польського радіо для України, спеціалістка з питань культури національних меншин та українсько-польського діалогу.

Початок зустрічі – 18:00.

Вхід – вільний з попередньою реєстрацією. Форма заявки доступна у фейсбуці на сторінці Ukraiński Dom / Український Дім.

У Варшаві звуки війни розбудили російських дипломатів

Звуки сирен, вибухи та перелік злочинів, які росія вчинила в Україні з 2014 року, вигуки «путін – х*йло» о 6-й ранку 24 лютого почули російські дипломати, що проживають у Варшаві на вулиці Бетховена 3.

Під час акції також прозвучали слова про необхідність видворення російських дипломатів із країни. Ідея такого «будильника» полягає ще й у тому, щоб вони усвідомили, що українські міста і села такі неспокійні ранки мають щодня.

«Підйом! Меседж російським шпигунам: сьогодні ми розбудили вас так само, як ви розбудили українців 3 роки тому – звуками сирен. Якщо ви забули, нагадаємо: ви вбили 12 тисяч мирних українських громадян, депортували 3 тисячі українських дітей, ви винуватці геноциду та екоциду», – читаємо на підписах у відеоролику події, який опублікував на своїй фейсбук-сторінці організатор ініціативи – «Євромайдан-Варшава».

Акцію під будинком у Варшаві, де мешкає багато дипломатів росії, проводять уже третій рік поспіль.

Триває реєстрація на «Сарепту» 2025

З 22 лютого можна зареєструватися на цьогорічні табори «Сарепта». Як і в минулі роки, цього року зустріч для учнів початкових та середніх шкіл, студентів і цілих сімей проходитимуть у селах Команча (Підкарпатське воєводство) та Новиця (Малопольське воєводство). Перший табір розпочинається 30 червня в Команчі для 3-5-х класів початкової школи.

Як повідомили організатори – Братство греко-католицької молоді «Сарепта», цього року змінилися правила реєстрації.

«Список зареєстрованих не відразу буде доступний на сайті. Списки учасників будуть внесені після перевірки. Кожен, хто входить до списку, буде зобов'язаний заплатити мінімальний внесок 50 злотих. На це буде 2 тижні», – наголошують організатори. Крім цього, після закінчення відповідного часу, якщо внесок не буде перераховано на рахунок, учасник буде видалений зі списку.

«На його місце внесемо людину зі списку резерву (якщо він буде)», – написано у повідомленні.

Детальніше про реєстрацію та дати проведення таборів для окремих вікових груп можна дізнатися на сайті організаторів (bractwosarepta.pl), а також на сторінці у фейсбуці (Bractwo Młodzieży Greckokatolickiej «Sarepta»).

Нагадаємо, що Братство греко-католицької молоді «Сарепта» існує вже понад 40 років. Щороку воно організовує кілька таборів для дітей, молоді, сімей та іконописців. У їхніх рамах учасники щодня беруть участь у божественній літургії. Також на гостей таборів чекають різноманітні розваги, заняття, прогулянки, спортивні ігри, вогнища тощо. Щороку на них приїжджають сотні людей.

День пам'яті Героїв Небесної Сотні

20 лютого, у День пам'яті Героїв Небесної Сотні, українська громада Варшави разом з українськими дипломатами, зокрема послом України Василем Боднарем, вшанувала пам'ять загиблих на київському Євромайдані. Захід, присвячений Героям Небесної Сотні, відбувся під стінами Посольства. Участь у ньому взяли учні двох українських шкіл Варшави, представники Громадської ініціативи з догляду за могилами воїнів УНР у Варшаві, ініціативи «Євромайдан-Варшава», Фонду Uniters та працівники Посольства. Присутні поклали квіти до меморіальної таблиці, що прикріплена до стіни будівлі, де міститься дипломатична установа.

Фото з фейсбук-сторінки Посольства України у Польщі

Хтось закидав яйцями офіс Генерального консульства України у Вроцлаві

Фасад будівлі Генерального консульства України у Вроцлаві закидали яйцями та облили фарбою – про це для телевидання TVN24 повідомив консул України у Вроцлаві Юрій Токар.

Як інформує видання, інцидент стався після першої ночі 19 лютого.

«Поліціянти почули удар і зацікавилися. Підійшовши до будівлі, вони побачили, що вона чимось закидана. На фасаді були залишки яйця та речовина червоного кольору. Проводяться заходи щодо встановлення особи, причетної до цього діяння. Ми чекаємо, коли власник цієї установи подасть заяву», – сказала Алєксандра Пєпжицька з пресвідділу поліції Нижньої Сілезії, яку цитує TVN24.

Над справою працює поліція.

eprasa.pl 2f035b0acc

Зустріч української громади у Польщі з віцеспікеркою Верховної Ради

17 лютого у Варшаві Олена Кондратюк, заступниця голови Верховної Ради України, зустрілася з українцями в Польщі, які очолюють благодійні та волонтерські фонди, бізнес, громадські організації, що займаються адвокацією інтересів освітніх осередків, освітян українських шкіл, науковців.

Про це політикиня повідомила на своїй фейсбук-сторінці. Дізнаємося, що план зустрічі й обговорюваних тем був широкий – від допомоги Україні, військовим, вразливим групам, котрі тимчасово знайшли прихисток у Польщі, до навчання в школах українською мовою.

«Бо єдність з українцями, які тимчасово перебувають тут чи вже стали громадянами Польщі, – це не лише про паспорти й консульські послуги. Це про спільні цінності, ідентичність, спільне майбутнє, про захист і зв'язок з Україною», – написала Олена Кондратюк.

«Болю багато, довкола в Польщі теж зміна настрою, яка відчувається… але більшість моїх співрозмовників уже міцно стоять на ногах, впевнено – тож важливо зберегти цей настрій і нам, підтримувати одне одного!» – завершила свій допис віцеспікерка Верховної Ради.

Серед представників української меншини на зустрічі були присутні, зокрема, доктор Григорій Купріянович – голова Українського товариства у Любліні, Юрій Рейт – перший голова ОУП, а зараз лідер Громадської ініціативи з догляду за могилами воїнів УНР у Варшаві, Андрій Олійник – голова краківського гуртка ОУП, науковиця, професорка гуманітарних наук у галузі літературознавства Варшавського університету Олександра Гнатюк.

Фото з фейсбук-сторінки Олени Кондратюк

Маршалок Підляського воєводства зустрівся з представниками української меншини на Підляшші

13 лютого в підляському маршалківському управлінні в Білостоці відбулася зустріч маршалка Підляського воєводства Лукаша Прокорима з представниками українських організацій Підляшшя. На зустрічі було представлено українську громадськість регіону, її історію та сьогодення, а зокрема, діяльність Союзу українців Підляшшя та інших українських організацій регіону, спрямовану на збереження української ідентичності, культури та мови Підляшшя.

Про це повідомлено на сайті Підляського наукового інституту.

Також було проведено розмову про співпрацю та підтримку діяльності підляських українців з боку самоврядування Підляського воєводства.

До складу делегації української громади Підляшшя увійшли голова Союзу українців Підляшшя Марія Рижик, директор Підляського наукового інституту та співголова Спільної комісії уряду та національних й етнічних меншин доктор Григорій Купріянович, заступник голови Союзу українців Підляшшя та голова Ревізійної комісії Підляського наукового інституту доктор Андрій Артемюк та член Головної управи Союзу українців Підляшшя й голова Товариства «Спадщина Підляшшя» доктор Мирослав Степанюк.

Слід додати, що днем раніше, 12 лютого, в Підляському воєводському управлінні в Білостоці відбулася зустріч підляського воєводи Яцека Бжозовського з представниками національних та етнічних меншин воєводства. Українську меншину Підляшшя представляли директор Підляського наукового інституту та співголова Спільної комісії уряду та національних й етнічних меншин доктор Григорій Купріянович, заступник голови Союзу українців Підляшшя доктор Андрій Артемюк, заступник директора Підляського наукового інституту та головний редактор українського часопису Підляшшя «Над Бугом і Нарвою» Юрій Гаврилюк, а також член Головної управи Союзу українців Підляшшя та голова Товариства «Спадщина Підляшшя» доктор Мирослав Степанюк.

Фото з фейсбук-сторінки Підляського наукового інституту, автор – Каміль Тімошук

Третій етап дослідження про воєнних біженців з України

«Дорогі українки, ми – українські та польські науковці, котрі хотіли б дізнатися, з якими проблемами стикаються громадяни України, що втекли від війни до Польщі. Тому просимо вас заповнити це опитування та поділитися ним з іншими українцями, які опинилися в Польщі через війну», – заохочує взяти участь автор дослідження доктор габ. професор Пйотр Длугош, керівник кафедри політики та соціальних досліджень Педагогічного університету в Кракові.

«Ми сподіваємося, що опитування буде цікавим для вас і дозволить висловити свою думку про те, з чим ви стикаєтеся і як справляєтесь у країні, до якої приїхали», – зазначає від імені Міждисциплінарної групи з вивчення наслідків війни в Україні доктор Пйотр Длугош.

Ми пишемо про це опитування тому, що багато читачів тижневика, які проживають у різних містах та селах Польщі, мають серед друзів, сусідів чи просто знайомих українців, котрі змушені були покинути Україну внаслідок війни й можуть надати інформацію для дослідження. Посилання на опитування доступне за адресою: imesurvey.uken.krakow.pl

Назва анкети – «Біженці з України в Польщі про свої проблеми».

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

eprasa.pl 2f035b0acc

Петро АНДРУСЕЧКО, Київ

Напруга в американсько-українських відносинах

Останні тижні ознаменувалися напруженими відносинами між США та Україною, кульмінацією яких став візит президента України до Вашингтона. Замість очікуваного пом'якшення відносин з головним союзником сталася відкрита сварка між Володимиром Зеленським та Дональдом Трампом й віце-президентом Джей Ді Венсом. Отже, саме зараз багато залежить від зміцнення співпраці між Україною та Європою.

У це важко повірити, але те, що відбувається останніми тижнями між Києвом і Вашингтоном, викликає більше занепокоєння, ніж дії росії на фронті. Там уже понад три роки все зрозуміло: росія досі веде війну, і немає жодних ознак того, що це зміниться найближчим часом.

Але між США та Україною відбулася принципова зміна взаємовідносин. Позиція Дональда Трампа викликала занепокоєння ще під час його заяв в ході виборчої кампанії, коли він впевнено стверджував, що якби Трамп був президентом у 2022 році, війни б не було, а якщо б його обрали, він припинив би війну негайно. Однак після інавгурації реальність виявилася ще гіршою. Трамп дійсно продемонстрував рішучість припинити війну, але не можна не помітити, що концепцію «мир через силу» застосували не до агресора, росії, а до України, яка захищається.

США почали переговори з росією. Перша зустріч відбулася в Ер-Ріяді, наступна – у Стамбулі в день прибуття Зеленського до Вашингтона. Крім того, Трамп повторює, що довіряє путіну і хоче миру, що не може не викликати занепокоєння.

Складні відносини з новою американською адміністрацією

Сполучені Штати були ключовим партнером після повномасштабної російської агресії у 2022 році. Саме тому Київ робив усе від нього залежне, щоб переконати нову американську адміністрацію поважати українські інтереси у своєму бажанні досягти припинення вогню.

Під час Мюнхенської конференції з безпеки президент України зустрівся з представниками Білого дому на чолі з віцепрезидентом США Дж. Д. Венсом. Міністр фінансів США Скотт Бессент відвідав Київ і привіз перший варіант «угоди про копалини». Пізніше українську столицю на три дні відвідав спецпредставник президента США з питань України Кіт Келлог.

Однак напруга зросла через епатажні заяви Трампа щодо України і на адресу безпосередньо Зеленського. Під час пресконференції 18 лютого Дональд Трамп заявив, що в Україні мають відбутися вибори. Він також наголосив, що підтримка Зеленського серед українців нібито становить лише 4%. Зеленський це спростував, але Трамп пішов далі, заявивши, що Зеленський «не погоджується з виборами», оскільки має «низькі рейтинги», і назвав його «диктатором без виборів».

24 лютого Дональд Трамп відмовився відповідати на запитання про те, чи назве він владіміра путіна диктатором.

А втім 26 лютого Зеленський підтвердив поїздку до Вашингтона й підготовку до переговорів. Свій візит раніше підтвердив сам Трамп. Але за даними західних ЗМІ, Білий дім розглядав питання про скасування зустрічі Трампа із Зеленським. Президент Франції Еммануель Макрон під час нещодавнього візиту до столиці США мав переконати американського лідера не робити цього.

За день до візиту Зеленського до Вашингтона під час пресконференції з британським прем'єром Трампа запитали, чи він досі вважає Зеленського «диктатором».

– Я це сказав? Я не можу повірити, що я це сказав. Наступне запитання, – відповів, точніше ухилився від відповіді американський президент.

А американські ЗМІ навіть заявили, що попри все Трамп пом'якшив своє ставлення до Зеленського.

Нічого подібного в Білому домі раніше не було

Візит Зеленського в останній день лютого мав на меті перервати погану смугу у відносинах із США. Здавалося, все почалося досить добре. Щоправда, Трамп одразу прокоментував вбрання Зеленського у стилі мілітарі, яке є його візитною карткою у весь період російської агресії та має нагадувати усім про війну, яка триває. Трамп сказав, що той виглядає елегантно, однак пізніше з'ясувалося, що це був не так комплімент, як уїдливе зауваження.

Трамп навіть переглянув принесені Зеленським фотографії українських солдатів до і після російського полону. Проте атмосфера зіпсувалася після того, як до розмови приєднався нинішній віцепрезидент Дж. Д. Венс і почав хвалити свого боса та його дипломатичні здібності. На що Зеленський відповів, що путін постійно порушує домовленості, з ним не можна домовлятися. «Про яку дипломатію ти кажеш, Джей Ді? Що ти маєш на увазі?»

Редактор видання «Європейська правда» Сергій Сидоренко написав через день, що «спіраль емоцій почала накручуватися вже під кінець спілкування, а її тригером став невдалий і зовсім не обов'язковий докір з боку Зеленського персонально у бік Джей Ді Венса – це варто чесно визнати».

Як би там не було, але зустріч закінчилася сваркою перед камерами, а журналісти, які стежили за нею, були шоковані, адже нічого подібного ніколи не бачили в Білому домі.

Трамп і Венс вийшли з конференції, а через деякий час українській делегації повідомили, що переговорів не буде і Зеленський має залишити Білий дім.

Трамп полетів до свого маєтку у Флориді, а Зеленський до Великої Британії. Пізніше американський президент написав у соцмережі Truth Social, що Зеленський «може повернутися, коли буде готовий до миру». Чи станеться це, покаже час.

Контракт є ключем до візиту

Зустріч Зеленського і Трампа стала можливою завдяки узгодженню змісту попередньої угоди, також відомої як декларація, яка надає США доступ до українських корисних копалин.

Угода передбачає створення в Україні спільного інвестиційного фонду. Українці мають сплачувати туди 50% доходів від майбутніх державних проектів, пов'язаних із природними ресурсами, включаючи корисні копалини, вуглеводні, нафту, газ та інфраструктуру, таку як термінали та порти. Це не включатиме поточні операції, такі як великі нафтогазові проєкти, які вже приносять значні доходи для українського бюджету.

eprasa.pl 2f035b0acc

Документ містить лише загальні положення про зв'язок між угодою та питаннями безпеки. Але гарантії безпеки мали з'явитися, на думку української влади, в положеннях чергової угоди між Києвом і Вашингтоном про створення інвестиційного фонду. Не виключено, що в прихованій формі.

Для Зеленського ключовим є питання гарантій безпеки, він неодноразово наголошував, що переговори про створення спільного фонду будуть залежати від домовленостей про гарантії та умови миру з росією.

Дональд Трамп, зі свого боку, представляв угоду як великий особистий успіх. Кевін Хассетт, директор Національної економічної ради США, сказав, що угода посилить національну безпеку американців і дозволить їм заробити близько 20 мільярдів доларів.

За оцінками 2023 року, вартість усіх корисних копалин в Україні оцінюється в 14,8 трильйона доларів. В Україні знаходиться 21 з 30 корисних копалин, визначених Європейською комісією як критично важливі. Це, наприклад: літій, титан, графіт, кобальт, нікель. Але понад 40% покладів металів знаходяться на нині окупованих росією територіях.

Підписанню угоди завадила сварка в Білому домі, але українські експерти не виключають, що домовитися все ж вдасться. Сергій Сидоренко вважає, що «мости» ще не спалені. Але, звичайно, все залежатиме від подальшої атмосфери з обох сторін.

Позиція США консолідує українців навколо Зеленського

Слова Трампа про нібито 4% підтримки Зеленського й заява про те, що «Зеленський – диктатор без виборів» викликали обурення українців. Також після суперечки в Білому домі багато українців висловилися на підтримку свого президента. Серед них були навіть його відкриті критики, наприклад, журналіст Юрій Бутусов, який цього разу висловив свою підтримку Зеленському за позицію під час зустрічі з Трампом.

Результати останнього дослідження, проведеного фірмою Социс, не викликають сумнівів: 61% українців вважають, що хоч повноваження президента і парламенту закінчилися минулого року, він здійснює владу законно. Протилежної думки дотримуються 30,5% українців.

Своєю чергою результати дослідження Київського міжнародного інституту соціології (КМІС), оприлюднені після різких слів Трампа, показали, що в лютому рейтинг підтримки Зеленського становив 57%.

Після закидів з боку Трампа українські соцмережі вибухнули. Багато коментаторів писали, що Зеленський може подобатися чи не подобатися, але він президент, обраний українцями на демократичних виборах. Були й ті, хто вже заявив, що в нинішній ситуації проголосує за Зеленського. Однак поки важко сказати, наскільки останні події посилять підтримку Зеленського.

Якщо подивитися на результати опитувань щодо підтримки Зеленського у 2019-2025 роках, можна побачити, як українське суспільство змінювало свою думку про нього. У вересні 2019 року Зеленський був на піку популярності, його підтримали 80% українців. Але безпосередньо перед російською агресією у лютому 2022 року вона становила лише 37%.

Коли почалася війна, українці знову довірилися Зеленському, який мобілізував країну та міжнародне співтовариство на опір російській агресії. Згідно з дослідженням КМІС, у травні 2022 року підтримка Зеленського досягла рекордних 90%. Однак із затягуванням війни та поразками на фронті вона знову почала знижуватися й у грудні 2024 року досягла 52%. Що все одно слід вважати дуже високим результатом.

«Якщо мир для України, якщо вам дуже потрібно, щоб я залишив свій пост, то я готовий. Друга історія – можу поміняти це на НАТО, якщо є такі умови», – сказав Зеленський під час пресконференції 23 лютого.

Однак українські коментатори вважають, що не варто сприймати слова Зеленського про готовність піти у відставку буквально, це було швидше риторичною фігурою, ніж фактичною декларацією. Також український президент таким чином показав, що для нього є важливіші речі, ніж утримання влади.

Якщо перед візитом до Вашингтона американська сторона говорила про необхідність проведення виборів в Україні, по-своєму повторюючи російський наратив, то після зустрічі Зеленського з Трампом США почали висувати більш жорсткі вимоги.

Спікер Палати представників Конгресу Майк Джонсон заявив, що президент України Володимир Зеленський може повернутися до переговорів із США «з вдячністю, або хтось інший має привести країну до цього».

– Нам потрібен лідер, який зможе взаємодіяти з нами, врешті-решт взаємодіяти з росіянами і покласти край цій війні, – сказав у ефірі CNN радник президента США з нацбезпеки Майк Волц.

Такий тон може означати, що американці будуть ще більше наполягати на проведенні виборів в Україні. Але щоб вони відбулися, воєнний стан потрібно скасувати або не продовжувати, тому необхідне мінімальне призупинення бойових дій.

Українці, на думку експертів, хочуть відновити політичну еліту, але після війни. Останнє дослідження Соцису також свідчить, що більшість українців (63,3%) проти проведення виборів до закінчення воєнного стану, 28,9% вважають, що вибори мають відбутися незалежно від воєнного стану.

Вибори під час війни можуть створити ризик дестабілізації влади та держави. Рішенням, як кажуть опозиційні політики та деякі експерти, може стати створення уряду національної єдності.

Надія на Європу

«Дорогий Володимир Зеленський, дорогі українські друзі, ви не самотні», – так висловився Дональд Туск одразу після невдалого візиту Зеленського до Вашингтона. Подібні слова підтримки надійшли практично від усіх європейських керівників.

Для українців ці слова виявилися особливо важливими в нинішній ситуації. Більшість українських коментаторів вважає, що лише європейська солідарність і підтримка можуть допомогти їй вижити. Європа також може бути посередником у врегулюванні відносин між Києвом і Вашингтоном.

Європейські лідери зустрілися 2 березня в Лондоні, головною темою переговорів стала допомога Україні. Напередодні британський прем'єр Кір Стармер повідомив, що у зв'язку з нинішньою ситуацією Велика Британія спільно з Францією та Україною і, можливо, ще з одним партнером розроблять мирний план для України.

Прем'єр-міністр Польщі Туск, який прилетів до Лондона, повідомив під час брифінгу, що останніми тижнями «Європа прокинулась». На його думку, нинішня ситуація вимагає зміцнення східного флангу ЄС.

«Вдумайтесь, як це звучить: 500 мільйонів європейців просять 300 мільйонів американців, щоб вони їх захистили від 130 мільйонів росіян», – підкреслив Туск. ●

eprasa.pl 2f035b0acc

Григорій СПОДАРИК
Фото автора статті

«На щастя, простягнутих рук допомоги було багато»

Такі слова можна було почути під час концерту, який 24 лютого відбувся у залі ім. Анни Васілевської в Ольштині. Йшлось про волонтерів, котрі невтомно від початку війни допомагають Україні. Після цього було зачитано десятки їхніх імен та прізвищ, а також назви організацій регіону. Концерт став подякою саме для них та нагодою вшанувати пам'ять жертв російської агресії в Україні.

Захід почався презентацією, яка ще раз нагадала про жорстоку реальність війни. Перед глядачами з'являлися обличчя загиблих молодих людей. Ці юнаки та дівчата не дожили навіть до 30 років, їхнє життя було обірване терором, спричиненим російським агресором. Схожі глибокі почуття супроводжували й поетично-музичну програму «А ворог один», представлену ансамблем «Думка» та учнями української школи в Ґурові-Ілавецькому. Вони розповіли, зокрема, про складну історію України та сучасних діячів культури – поетів, письменників, митців, які також загинули внаслідок російської агресії. Слова творців, уривки їхніх текстів та музика пролунали як відгомін пам'яті, яку неможливо загасити. Гурт «Слов'янська душа» із солістами Оленою Кулагіною, Владом Пелихом та декламаторами Софією Надкерничною та Михайлом Ходом, батько якого загинув у війні, своїми виступами також несли послання миру, надії, пам'яті та роздуми про трагічні наслідки війни.

Вітаючи учасників від імені організаторів, голова фонду «Два крила» Тетяна Ревенко підкреслила, що це емоційно дуже складний день для кожного українця. Згадала сьогодення та зауважила, що політична атмосфера лякає кожного, але саме в такі переломні моменти варто говорити про важливість співпраці й дружби між поляками та українцями.

– Поки ми залишаємося тут, наша задача – будувати партнерство і співпрацю. Брати європейський досвід – все найкраще, що можна буде використати для відбудови нашої країни, – наголошувала Тетяна Ревенко.

Своєю чергою Степан Мігус, почесний голова Ольштинського відділу Об'єднання українців у Польщі, підкреслив, що цей день не є святкуванням, а відзначенням героїзму українських хлопців та дівчат. Він зауважив також, що, оскільки війна насправді почалася 11 років тому, західний світ мав час, щоб не допустити до її повномасштабного розпалу у 2022 році.

– Сьогодні, відкриваючи розмови про мир, вони почали торгуватися українськими надрами. Це нелюдяно, – зазначив Степан Мігус. Він нагадав, що війна забрала майже 600 дитячих життів, приблизно 2 тисячі поранено, а 20 тисяч вивезено вглиб росії. Він просив усіх волонтерів надалі підтримувати Україну.

За підтримку й польсько-українську солідарність подякувала також консул України в Ґданську Тамара Кононенко. Вона заохочувала до постійної допомоги й кожного дня ставити собі запитання: «Що я зробив сьогодні, щоб Україна перемогла?»

– Дякую всім, хто це вже робить і буде в майбутньому. Ми обов'язково переможемо, – сказала дипломатка.

До єдності та підтримки України закликали теж уповноважений воєводи у справах меншин Пйотр Бачевський та голова Комісії нацменшин сеймику Вармінсько-Мазурського воєводства Ярослав Слома. Останній, зокрема, процитував слова прем'єр-міністра Дональда Туска, який зауважив, що кожна чесна людина нині стоїть за Україну, бо розуміє, що українська держава бореться за цінності й свободу усієї Європи.

– Допомога Україні – це найкраща інвестиція в польську безпеку, – наголосив Ярослав Слома. За його словами, свідчить про це історія, адже поки існує незалежна й соборна Україна, росія не може відбудувати свою імперію зла. Він згадав також, що за кілька днів до повномасштабної агресії путін звернувся з ультиматумом, у якому вимагав повернути НАТО до ситуації перед розширенням.

– Кожен путінський знищений танк і літак над Україною дає гарантію того, що через декілька років вони не з'являться над Віслою. Тому пам'ятаймо, що українці воюють також за оборону нашої свободи, – сказав Ярослав Слома.

Ольштинський концерт став простором для глибоких роздумів, смутку, але й гордості, несучи головне послання – ми пам'ятаємо і не дозволимо забути.

Учні української школи в Ґурові-Ілавецькому

eprasa.pl 2f035b0acc

РІЧНИЦЯ ВІЙНИ

Олена КАПЛИШ
Фото авторки статті

Акції протесту в Італії

Двадцяті числа лютого – колись просто дати, але від 2014 року для українців вони несуть спомини, біль, злість і рішучість, що ми не здамося та не дозволимо нас поневолити. Тоді, уже в далекому 2014 році, почалась остаточна битва на Майдані Незалежності й розстріли мирних демонстрантів силовиками. А потім втеча Януковича, перемога Майдану і поява «зелених чоловічків» в Криму, на Донеччині та Луганщині. Перемоги народу над проросійським васальним керівництвом країни виявилось недостатньо. З'ясувалося, що перед нами ще багато битв, перед нами – Дебальцеве й Іловайськ, а найгірше – перед нами 24 лютого 2022 року.

Напередодні третьої річниці початку повномасштабного вторгнення росії в Україну в багатьох містах і містечках світу пройшли демонстрації та марші на підтримку України. У невеликому місті Варезе (Ломбардія, Північ Італії) в неділю, 23 лютого 2025 року, відбулась демонстрація під гаслом про повернення викрадених росією українських дітей додому. Демонстранти прийшли з ключами як символом дому, якого позбавили цих дітей. До українців приєднувались італійці, перехожі висловлювали розуміння й підтримку. Наші земляки не дозволяють «втомленим війною» європейцям забути про злочини росіян. Лунали також гасла про те, щоб не забувати про військовополонених, вимагаючи, зокрема, їхнього звільнення. Проте організатори все ж зробили основний

натиск на проблему викрадених дітей, про долю яких уже третій рік нічого не відомо. Нагадували: якщо дитина в момент викрадення мала 2-4 роки, то після майже трирічної індоктринації російською пропагандою може вже й не пам'ятати, звідки походить і ким насправді є. Цю трагедію діти нестимуть протягом усього життя. Важко не провести паралелі з нацистською практикою під час ІІ Світової війни відбирати дітей з «арійською» зовнішністю, як у випадку дітей Замойщини. Після закінчення тієї війни не вдалось повернути додому всіх викрадених. Українці з Варезе вірять, що після нашої перемоги всі діти повернуться, але для цього не можна про них забути й треба постійно нагадувати західним партнерам. А найважливіше – треба робити все можливе для пришвидшення перемоги України й повернення дітей.

Акцію на підтримку України в четвер, 20 лютого, організували й молоді італійці міста Павія (Ломбардія, Північна Італія). Протестувальники наголошували на тому, що війна в Україні не закінчилась і саме українська держава є в ній жертвою та захищається. На акції прозвучали гімни Італії, України та Євросоюзу. ●

Тетяна Ревенко,
співорганізаторка концерту,
голова фонду «Два крила»:

– Цього року я вже вийшла на вулицю, бо минулого просто не змогла відвідувати жодні заходи, навіть розуміючи потребу цього. Просто психологічно це було неможливо. Рік тому все ще ускладнювалося, оскільки

Степан Мігус і Тетяна Ревенко

в Польщі були антиукраїнські мітинги. Зараз теж дуже важко, незважаючи на те, що час минає. Поки що він не дуже лікує, адже ситуація не змінилася, не покращилася. Останніми місяцями велика напруга й політична атмосфера нагадують катастрофу. Відчуття такі, що ми зі сніжної гори всі котимося просто вниз, немає жодної логіки, розуміння та спокою на душі. Усі налякані, ніхто не знає, що буде далі. Тому складно сказати про те, що нам стало краще. Але в цей день теж мусимо бути разом, як і кожного дня. Ми, мігранти та біженці, кожного дня пам'ятаємо, чому опинилися тут і як нам тут. Відчуваємо відмінності й різні перешкоди на своєму шляху. Громадяни Польщі можуть відчувати солідарність та розуміння, але не буде це те саме. І саме для них цей концерт, щоб підтримати тих, хто сьогодні ще продовжує допомагати Україні – активістів, волонтерів, польські та українські організації. Гарною ідеєю було назвати їх та поаплодувати їм, щоб вони зрозуміли, що варто продовжувати свою діяльність, яку зазвичай не оплачують. Складно шукати мотивацію, коли робиш щось безплатно три роки. Проте це потрібне й досі, а зараз, може, більше, ніж було раніше. Не відомо, що далі, а тому маємо бути готові до найскладніших часів попереду. ●

eprasa.pl 2f035b0acc

Відзначення третьої річниці повномасштабної війни

Білий Бір

Вроцлав

Ґданськ

Ґіжицько

Катовиці

Ґурово-Ілавецьке

eprasa.pl 2f035b0acc

Пластуни

Перемишль

Краків

Люблін

Лігниця

Старґард

Фото з фейсбук-сторінок: Посольства та Консульств України у Польщі, Ольштинсько-Ґданської єпархії УГКЦ, Українського товариства у Любліні, гуртків та діячів Об'єднання українців у Польщі, шкіл у Білому Борі та Ґурові-Ілавецькому, Народного дому

eprasa.pl 2f035b0acc

Анна ВІННИЦЬКА
Фото авторки статті

«Україна в окопах»

Саме під такою назвою товариство «Майстерня» організувало в кошалінській бібліотеці зустріч за участю журналіста Ігоря Житки та волонтерки й етнологині Ольги Соляр до третьої річниці повномасштабного вторгнення рф в Україну. Волонтерка зараз перебуває на лінії фронту, тому була присутня на події в онлайн-форматі. Учасниками зустрічі були як українці, так і поляки, а вів подію журналіст Пйотр Павловський.

Насамперед Ольга Соляр розповіла про початки її волонтерства ще з 2014 року та знайомство з батальйоном «Айдар», якому вона тоді допомагала, а згодом про допомогу під час повномасштабної війни. Ольгу питали, чи було в Україні розуміння, що, беручи до уваги події 2014-го, війна на сході обов'язково мусить перерости в повномасштабну. Йшлося також і про те, як радити собі з травматичними подіями, з якими кожного дня мусять стикатися солдати та волонтери. Адже, коли лунає прохання про допомогу, а ти нічого не можеш зробити, чуєш плач солдата, який вмирає і котрого знаєш особисто, це залишає травму на все життя. Як звикнути до страху та чи можливо це зробити? Ольга зізналася, що зараз готує репортаж з війни, який почала писати ще 2022 року і тепер, перебуваючи на фронті, також над ним працює.

Варто додати, що кошалінська зустріч відбулася 21 лютого. А вже 24 лютого, у третю річницю російського повномасштабного вторгнення, волонтерка на сторінці у фейсбуці, де вона розповідає про всю свою діяльність, пов'язану з війною, повідомила, що цього дня мала бути в Президентському палаці, щоб отримати Золотий хрест заслуги від президента Анджея Дуди. Однак Ольга Соляр вирішила у цей день залишитися на фронті. Водночас для неї велика честь і велика гідність стояти в рядах польських громадян, які допомагають Україні.

«Можливо, це звучить пафосно, але для мене це також велика відповідальність – представляти Польщу в Україні. Намагаюся робити це якнайкраще. Як знаєте, я часто закінчую свої дописи словами „Слава Україні" й „Chwała Polsce", тому що знаю, що зміцнення дружніх польсько-українських відносин є для нашого спільного добра і безпеки. Крім того, можна любити обидві країни своїх предків так само, як любиш матір і батька», – написала на своїй сторінці Ольга. Вона чи не найбільш відома українська волонтерка у Польщі, яку українській громаді не потрібно представляти. Вітаємо, але насамперед дякуємо.

У другій частині учасники зустрічі в Кошаліні мали можливість послухати Ігоря Житку з Варшави. Він – випускник факультету журналістики Варшавського університету, а раніше – лігницького ліцею. З лютого 2022 року висвітлює російське вторгнення в Україну. Готує огляд найважливіших воєнних, економічних та політичних подій, що впливають на бойові дії. Також регулярно організовує збори, закуповує і транспортує допомогу для українських військових.

«На війні кожен робить те, що вміє. Оскільки я володію українською мовою і в мене багато знайомих поляків, небайдужих до долі України, уже під час Революції Гідності, а згодом повномасштабної війни мене запитували, що відбувається в українській державі та де лежить правда? Бо треба пам'ятати, що десять років тому в польських медіа було набагато менше розуміння того, що діється, не було таких перекладів, які сьогодні полегшують роботу. На той час моя позиція та знання, що відбувається в Україні, вміння аналізувати українську пресу, але теж вміння виловлювати дезінформацію виявилися цінними. Це теж можливість радити собі з нинішньою ситуацією. Адже, щоб зрозуміти, що відбувається в Україні, потрібно спиратися на факти, а не емоції», – наголосив Ігор Житка, який від початку повномасштабної війни на своїй фейсбук-сторінці публікує зібрану з надійних джерел, перевірену інформацію про повномасштабну війну. Додамо, що, ставлячи питання, присутні цікавилися насамперед актуальною ситуацією в українській державі.

Товариство «Майстерня» також організувало в залі отця Володимира Пирчака, яка міститься у підвалі греко-католицької церкви, вечір «Пам'яті нескорених». Під час нього виступив хор «Майстерня пісні» та молодь, котра працює при товаристві. ●

eprasa.pl 2f035b0acc

Павло ЛОЗА
Фото надано ініціативою «Євромайдан-Варшава»

«Дякую, Україно!» Маніфестація вдячності Польщі Україні

Тисячі поляків та українців на демонстрації перед Посольством України у Варшаві – так у польській столиці 24 лютого вшанували річницю повномасштабної війни росії проти України.

Захід, який назвали «маніфестацією вдячності», розпочався промовами організаторів, під час яких вони наголошували на героїзмі українців, згадуючи найважливіші подвиги українських громадян та України загалом.

«Дякую за те, що навіть у найскладнішій ситуації, послідовно стоїш [Україно – прим. ред.] на боці свободи, борешся за дотримання прав людини та міжнародного права, документуєш кожен злочин. Саме сьогодні, у час випробувань, ця практична різниця між тоталітарним режимом і демократією найбільш чітко помітна», – сказав Якуб Коцян, член правління організації «Акція Демократія».

У рамах заходу також відбувся мистецький перфоманс, під час якого тисячі учасників під українську пісню «Внебодим» світили в небо ліхтариками, смартфонами та лампадками. Так вони вшанували всіх, хто був убитий росією та віддав життя за Україну.

Далі учасники маніфестації пройшли до Сейму та Сенату, де, серед інших, слово взяли посол України в Польщі Василь Боднар та голова Об'єднання українців у Польщі Мирослав Скірка. У своєму виступі очільник ОУП нагадав слова нещодавно померлого польського журналіста та в'язня табору Аушвіц-Біркенау Мар'яна Турського.

«Аушвіц не впав раптово з неба, а повільно підкрадався до людей. І до нас потихеньку підкрадається брехня, яка звучить – "Москва – наша спільна справа" та "Москва – наш спільний інтерес", – наголосив Мирослав Скріка. – А я хочу вам сказати, що Київ-Варшава – це спільна справа (...), і ми маємо повторювати це голосно, і маємо бути разом, якщо хочемо, щоб наші діти більше ніколи не бачили війни, щоб ніколи не довелося служити росіянам».

Він також зауважив: якщо Польща та Україна не збудують міцних основ співпраці, то в майбутньому «наші діти будуватимуть та ритимуть окопи під Варшавою проти росіян».

Своєю чергою Наталія Панченко, лідерка ініціативи «Євромайдан-Варшава», що була співорганізатором події, подякувала Польщі за допомогу та підтримку: «Дякуємо, що боретеся з нами, навіть коли допомога Україні вийшла з моди. Сьогодні, коли російська пропаганда намагається змінити наратив, ви все ще з нами. Ви продовжуєте допомагати біженцям, їздити на фронт, здійснювати збори на безпілотники, надавати медичну допомогу та рятувати життя українців. Ми це бачимо, ми це відчуваємо, ми це цінуємо. Дякую всім серцем. І я знаю, що разом ми переможемо».

За статистикою організаторів, у маніфестації взяло участь близько 7 тисяч осіб.

Варто додати, що напередодні відзначень 3-ї річниці повномасштабної війни у Торговому домі братів Яблковських у Варшаві відбувся унікальний концерт «Сильні разом» в межах 16-го фестивалю «Концерти до дня народження Шопена». Гостей, які прибули на подію, вітав, зокрема, посол України в Польщі Василь Боднар.

Під час музичного дійства, організованого Об'єднанням українців у Польщі, Товариством «Смольна» та Фондом Uniters, виступили артисти з Польщі та України.

Після концерту також відбувся показ фільму «Сімейний альбом» режисерки Марини Ткачук. Це історія британської фотографки Самари Пірс, яка документує російські злочини в Україні, відкриваючи минуле своєї родини та трагедію Голодомору. ●

Показ фільму «Сімейний альбом». Фото з фейсбук-сторінки Марини Ткачук

Посол України у Польщі Василь Боднар

eprasa.pl 2f035b0acc

Олександр ЛЮБЧИЧ
Фото з Вікіпедії

Творець музики, яка розбудила українців

Березень – місяць особливий, в ньому з'явився на світ великий поет України Тарас Шевченко, а ще один із найвідоміших її композиторів Михайло Вербицький і вперше прозвучало його творіння «Ще не вмерла Україна». Автор музики жив на землях, що належали Австрійській імперії, колись були польськими, і в них продовжували панувати поляки. Друга частина України була під іншою імперією – Російською, де, відповідно, панували росіяни. Українці ж терпіли їхнє панування, аж доки не з'явилися такі люди, як Шевченко і Вербицький, котрі своїми словами, натхненням і музикою розбудили сплячий народ. І підняли його на боротьбу – за власну волю і визволення з-під чужоземного гніту.

Покинутий сирота знаходить свій шлях

Михайло Вербицький з'явився на світ в селі Явірник-Руський в Галичині (нині це Підкарпатське воєводство Польщі) 4 березня 1815 року і був майже ровесником Тараса Шевченка, який народився у 1814-му. Спільним у них було і сирітство – малий Тарас рано втратив свою маму, а Михайло – тата, священника Михайла-Андрія, який залишив цей світ, коли хлопцю було лише 10 років. Мати ж його – Пелагія Пацановська родом із Перемишля – вийшла заміж і відмовилась від своїх дітей. Тож, фактично, він став круглим сиротою. Але світ не без добрих людей – Михайла і його молодшого брата Володислава взяв під свою опіку далекий родич по батьківській лінії Іван Снігурський. Останній – непересічна особистість, перемиський єпископ, меценат і філантроп, прихильник поширення освіти серед широких мас українців. Таким чином, завдяки йому, малі хлопці опинилися у Перемишлі, другому після Львова культурному центрі Західної України. Брати спочатку навчалися в гімназії, а після неї у ліцеї. В 1828 році їхній опікун заснував при своїй кафедрі хор, а потім і музичну школу. Михайло став солістом у хорі, виступав чудово, і для отримання ним більш ґрунтовної музичної освіти єпископ Снігурський запросив із Чехії диригента і композитора Алоїза Нанке. Велике значення для хлопця мало і знайомство із творами європейської класичної музики – Гайдна, Моцарта, Бетховена, Шуберта, Россіні, а також української – Березовського та Бортнянського. Згадуючи той час, Михайло Вербицький відзначав: «Школа у Перемишлі стала консерваторією в мініатюрі, а хор дорівнював добрій опері, виявилося, що існує в Європі крім трьох відмінних за характером категорій музики: німецької, французької, італійської, також четверта – українська». Саме із цієї школи і розпочався його шлях до музики.

Духовна діяльність панотця Михайла Вербицького

Але перш за все треба було на щось жити, тому Вербицький пішов тим шляхом, яким ішли від дідів-прадідів і до онуків всі представники духовного стану – вирішив стати священником. У 1833 році (за іншими даними – 1836) поступив до Львівської греко-католицької духовної семінарії, але її не закінчив. Михайло не був сухим аскетом, позбавленим усіляких емоцій; його двічі виключали із семінарії – за паління, «за веселі пісні, гру на гітарі, запізнення на ранкові молитви», а потім він і сам вирішив відмовитися від навчання, бо вже одружився і мав утримувати власну родину. Почалася духовна діяльність, котра продовжувалась до останнього дня його перебування на цьому світі.

Ще у Львові поміж навчанням Вербицький, щоб якось вижити, давав уроки гри на гітарі та інших інструментах, співав у Львівській латинській кафедрі, читав лекції музики у вірменському костелі бенедиктинок і таке інше. В 1842-1846 роках працював диригентом хору ставропігії (автономної церковної одиниці), а в 1844-1846 роках – ще й викладав нотний спів у Львівській семінарії. Однак вже у 1846 році (за іншими даними – 1845) Вербицький повернувся до Перемишля, де за сприяння єпископа Снігурського отримав посаду канцеляриста при консисторії (органі церковного управління) Перемиського собору, був також учителем музики, навчав арифметики і каліграфії в дяко-учительському інституті. Вчився і сам у славетного органіста і керівника хору латинської Перемиської кафедри Франца Лоренца, опановуючи науку композиції і тонкощі контрапункту. Співав у кафедральному соборі Перемишля і диригував чоловічим хором. Така бурхлива діяльність Вербицького продовжувалась до 1850 року, коли він був призначений на свою першу парафію.

Працював на Львівщині – з 1850 по 1852 рік був священником церкви Різдва Пресвятої Богородиці в селі Завадів, в 1852-1853 роках – в парафії Святої Параскеви у с. Залужжя, з 1853 по 1856 рік – адміністратором каплиці Св. Євстахія в с. Стрілках і в 1856-1870 роках – священником у с. Млини Ярославського повіту. Часто навідувався до Перемишля (від Млинів – 39 км), привозив свої музичні твори в місто, яке завдяки невтомній праці двох священників – його й отця Івана Лаврівського, стало центром не лише церковного співу, але й «світської руської пісні». Саме завдяки цій діяльності Вербицький як композитор і музикант став відомим усьому світові.

eprasa.pl 2f035b0acc

Музична і творча спадщина Вербицького

Якби Вербицький був тільки священником, то ніхто б нічого про нього й не знав, бо хіба мало служителів церкви, навіть добрих і чуйних людей, пішли в забуття. Їх могли пам'ятати у власних селах, згадувати добрим словом і приводити в приклад, але широкому загалу населення України, а тим більше інших країн, вони були невідомі. Інша справа – священник Михайло Вербицький. Цього веселого і жвавого чоловіка всупереч його скромності запам'ятали. Він зробив немалий внесок у розвиток українського музичного і театрального мистецтва. В 1848-1849 роках Вербицький співпрацював із Коломийським театром, в 1849-1851 роках – із аматорським театром у Перемишлі, де був не лише музичним керівником і композитором, але й актором-співаком. А з 1864 року, коли у Львові відкрився театр товариства «Руська бесіда», він брав активну участь і в його роботі. На замовлення товариства створив хорову композицію до «Заповіту» Тараса Шевченка, написав побутову мелодраму «Підгіряни», згодом інші твори: «В людях ангел, не жена, вдома с мужем сатана», «Сільські пленіпотенти» (уповноважені – прим. авт.), «Простачка». Разом із отцем Іваном Лаврівським став засновником так званої «перемиської школи», яка мала великий вплив на творчість наступних галицьких композиторів. І до Другої світової війни музика Вербицького звучала практично на усіх концертах і святкових вечорах Галичини. Але Вербицький цікавився не тільки «серйозною музикою». Коли внаслідок травми він потрапив до лікарні, то і там не втрачав часу даремно: навчився грати на гітарі і став популяризувати цей музичний інструмент серед галичан. Вербицький написав посібник гри на гітарі, а також інструментальні мініатюри – марші, мазурки, польки, галопи, козачки, чардаші та великі віртуозні твори.

Однак найбільш важлива частина творчої спадщини Вербицького – хорова музика, яку він створював протягом усього життя. Перш за все це духовні композиції – Служба Божа для змішаного хору, літургійні композиції «Єдинородний Сине», «Святий Боже», «Алилуя» (що в народі називають «козацьким»), «Отче наш», «Хваліте Господа з небес», «Ангел воспіяше», які надзвичайно збагатили українську церковну музику. А в 60-х роках XIX століття Вербицький пише свою славнозвісну Літургію, яка була вперше виконана на Покрову 14 жовтня 1865 року у Соборі св. Юра у Львові. Він був такою натхненною і закоханою в музику людиною, що, навіть потрапивши до лікарні, продовжував там працювати: створив деякі музичні композиції та дві латинські Служби Божі.

Вербицький, напевно, був найпершим композитором серед галичан, який почав писати музику до віршів Тараса Шевченка. У 1868 році він створив кантату «Завіщаніє» («Заповіт»), яка вперше була виконана на Шевченківському вечорі у Львові разом із «Заповітом» тоді ще молодого Миколи Лисенка. В самого ж Вербицького з'явилась мрія написати музику до усіх найвідоміших творів Шевченка, яка, на жаль, лишилась нездійсненною.

Як уже згадувалося, Михайло Вербицький створював музику і для театрів. Він написав її більш як до 20 театральних вистав, 12 оркестрових рапсодій, 8 симфонічних увертюр і таке інше. Деякі із театральних вистав, зокрема мелодрама «Підгіряни», стали надзвичайно популярними серед глядачів, в немалій мірі завдячуючи музиці Вербицького. Але найголовніше досягнення, завдяки чому він увійшов в історію – музика до поезії «Ще не вмерла Україна».

Автор музики до безсмертного гімну України

Довгий час вважалося, що автором слів «Ще не вмерла Україна» був Тарас Шевченко, і все через те, що цей вірш був надрукований у галицькому часописі «Мета» за 1863 рік серед поезій Тараса Шевченка, без імені його автора. І лише після 1885 року галичани дізналися, що автором чудової поезії був Павло Чубинський. Дата ж створення музики до неї залишається дискусійною, хоча більшість вважає, що тоді ж (у 1863 році) Вербицький написав і музику. Вперше виконаний на зібранні студентської організації «Громада» у музейній залі Духовної семінарії Перемишля, цей твір схвилював усіх присутніх. А 1 липня 1864 року він звучав уже як хоровий твір на святі Івана Хрестителя у тому ж Перемишлі. Під кінець року, 25 грудня, цю музику почули глядачі україномовної оперети Карла Гейнца «Поворот запорожців із Трапезунда» в Українському театрі Львова. Пізніше – 10 березня (26 лютого за старим стилем) 1865 року ця музика, вже як гімн ще неіснуючої держави Україна, прогриміла на концерті, присвяченому Тарасові Шевченку у Перемишлі. І з цього часу почалася тріумфальна хода пісні «Ще не вмерла Україна». Її друкували й співали аж до 1918 року, коли вона була затверджена в якості державного гімну Української Народної Республіки. Після поразки УНР гімн у Радянському Союзі був заборонений, хоча представники найстаршого покоління пам'ятали його. Згадую, як моя вже покійна бабуся, котра жила на Черкащині, розповідала про мітинг у їхньому селі «на майдані, коло церкви», як писав колись Павло Тичина. І продекламувала (по пам'яті!) слова пісні, котру вони співали. Отже, пам'ять народу теж не вмерла, і 15 січня 1992 року музична редакція гімну нової незалежної України була прийнята остаточно.

Особисті доля й життя автора гімну України

Доля Вербицького склалася не дуже вдало: він двічі був одружений і рано втратив обох дружин. Перша – австрійка Барбара Сенер померла через півтора року після одруження. Син від першого шлюбу – Іван-Володимир став професором історії, викладав у гімназіях Галичини та був директором однієї із них. Друга дружина Вербицького – Катерина Барон померла у 1858 році. Перша їхня дитина – донька Марія померла, коли їй було близько двох років. Син Михайло працював агрономом на теренах Російської імперії. Втративши й другу дружину, Вербицький більше не одружувався, самостійно виховував дітей, жив дуже скромно, часто переживав скрутні часи. В 1869 році важко захворів (у нього був рак), хотів вилікуватись, але даремно. Залишив цей світ 7 грудня 1870 року у віці 55 років. Знайшов свій вічний спочинок на цвинтарі села Млини.

Один із композиторів Станіслав Людкевич вважав, що Вербицький – «перший піонер української музики», якому «вдалося здійснити тодішній народний ідеал, потрапити в чистий та щирий тон народної душі». А ще розбудити українців до втілення давньої мрії – створення незалежної і соборної держави. ●

eprasa.pl 2f035b0acc

Борис ЛЕМКІВСКИЙ

Готуйме ся до Пасхы Господньой, Пасхы Нетлінной, Переможной

Різдво 2024 р. **м**осква и єй автономны сателіты торжественно святкували 7 січня 2025 р., але паскы в тім році святити будеме разом. Най нихто ани не думат, же до спільного святкуваня Пасхы Господньой причынила ся церковна влада, справила сесе календарна выпадковіст, адже святкуваня Воскресіня Христового в тім самім часі не ма нич спільного з єдністьом. Так по правді то єдности медже нами и быти не може, бо московский патріархат єст квазі-церквом. **р**усский мир для вільного сьвіта (адже неналежащого до **р**оссиі) все был и єст немирний, а церква московского немирного мира з війном входяча в мирний світ не може звати ся Церквом Христовом. **м**оскале то сучасны **к**рестоносці (істинных юж не є), адже вільний сьвіт мусит задбати жебы, **м**оскова не змінила ся в державу подібну до Пруссіі Герцогской (*Prusy Książęce*).

Православна церков, почавшы од Петра I, была юж лем воцерковленым міністерстом **р**оссиі, державы мирной лем собі. **м**осковска церква на долго перед Петром I назвала ся Третім Римом, та цілий час зове ся єдином и істинном церквом, та не перестає голосити, же лем она вірна єст традициі первісной Христовой Церкви. **ц**ерква московского патріархата была и єст лем знарядьом в руках государа **р**оссиі (без згляду на то ци звано єй царством, союзом, ци федерацийом) и то головно служащым до поневоленя вірующых в Ісуса Христа (очывидно власти державы, а не Богу). В русску церкву вірят лем мешканці **р**оссиі (и то не вшыткы, бо и в **р**оссиі не бракує іншых віроісповідань та атеістів) и люде русского духа жыющы поза єй межами. Лем душевно сьліпий не помітит того, же в інституциі, завідуваній московскым **к**ирилом (офіцером КГБ-ФСБ), Бога ніт, кєд бы был, то московский квазі-патріарх вірующых в Ісуса Христа не запрігал бы до державного воєнного ридвана (в россиі званого «сво»), та на братний нарід з війном идучым не приобіцював бы Царства Небесного. В лютім того рока його попы мощами св. Ілліі Муромця, монаха Киівско-Печерской Лавры (жыл в другій половині XII столітя и боронил Києва перед ворогами) **м**оскали загрівают до нибы то священной борбы за соєдиненя Украіны з российом. Дякувати Богу покірны русскы овечкы не идут за голосом кирила так великом отаром, якбы того си бажал іхній пастир. В збройны лавы немирной «сво» горнут ся головно жытелі азятицкых республик, вязні для воли, та боржникы зарады грошы. Барз дуже о «православности» єдного з владик той квазі-церкви бесідуют слова доданы митрополитом **п**авлом (**п**ашом **м**ерцедесом) до жесту, котрым православны владикы благословлят вірных (*хай будуть вони прокляті зі своіми провокацями* – додам, же спровокувало го мирне и спокійне: *Добрий День!*). Вымовна єст и профанация Креста Господнього на митрі головного квазі-патріарха, який складаный єст руком сторожа, та поклін оддає машыні, до якой всідат **к**ирило. Штож, який патріарх такий и крест його митры, та така и його віра – складана.

В пословицях дідів дримле жытєдайна мудріст, адже тримайме ся іх, а не впадеме. Найміцнішше тримайме ся сесой: *Без Бога ани до порога,* та московску церков (разом зо сопутныма, діючыма під єй покровом) омияйме велииком кєром. Не дайме звести ся тому, же на Службі Божій не величают **к**ирила, кєд правлят єй з московскых служебників, то підлігают **м**оскві. Церквы, будучы під крилами московского патріарха, мож познати по молитві будучій залишком первісной загальной сповіди. Познаме іх по молитві спереджаючой причаст (*Вірую Господи і ісповідую*), москва та єй сателіты мают єй скорочену (впроваджено єй в часах реформ Никона в роках 1654-1657 – одтовды в **р**оссиі існуют Старовєры, православныма называны *раскольниками*).

Стоячы на порозі Великого Поста

В Великий Піст гвошли сме 3 марця, адже хоц в квазі-церкви Бога ніт, яко справнжні християне не проклинайме єй прихильників, а мольме ся за тых, котры дали ся отуманити и повірили москальскым брехням. Вшыткы люде сут грішны, та каждий чловек може покаяти ся, Сын Божый народил ся не рады побожных, а погруженых в гріхопаденю. Месия за праведных не померал на кресті, пришол із Небес за ради вызволіня грішників з іхнього гріхопаденя, за ради нашого покаянія. Церква, приготовуючы нас до Воскресіня Христового, часто бесідує о потребі покаяня гришників (одході од грішного жытя), же аджи найбільшым грішникам сумувати не треба, старчыт звернути ся лем в сторону добра и іскати Бога. Церков Христова, ведуча нас до участи в Ісусовім Воскресіні нароком перед началом Великого Поста, нагадує о розслабленім, котрого Ісус Христос вылікувал, о Закхею, о митарю и фарисеі, а пак о блуднім сыну. Євангелийом о Блуднім Сыну Церков хоче повісти, же краще быти наверненым молодшым сыном, ниж старшым, нибы то вірні служащым Богу, але воли Божой ся непідпорядковуючым. Церков добором євангелий и пак повідати не перестане, же аджи безнадійні хворий (безнадійні в нашім людскім розумініі) може быти оздоровлений, а найбільшый грішник спасений. Пак великы отці Церкви (редагуючы богослужбы) ведут нас през Неділю Мясопусну и Сыропусну – столпы воріт Великого Поста. Тыма вшыткыма неділями спереджаючыма Великий Піст Церков што рока робит нам справжню підготовку до Великого Поста, вчыт як пак дорогом поста, молитви та милосердной милостині през святкуваня Воскресіня Христового дійти маме до нашого воскресіня. Того рока, кєд хочеме мати Переможну Пасху, приложме ся до Великого Поста. Вшытко, што добре родит ся в болях, адже пережыйме справжній Великий Піст, а товды Воскреслий зотре жало немирной «сво».

eprasa.pl 2f035b0acc

Не будме фарисеями

Неділі, спереджаючы Великий Піст, не нароком бесідуют о митари немаючім поважаня в народі и о фарисею высоко носячім голову. Інша неділя цілево оповідат о наверненю блудного сына та бунті старшого, вірного Богу, а Мясопусна не дармо голосит о посьліднім Суді. Кондак Неділі Митаря и Фарисея наказує: *Воздиханія митарская принести Господеви і к Нему приступити грішным яко ко Владиці: хощет бо спасенія всіх человіков: оставленіє подаєт всім кающымся.* Субота, спереджаюча Мясопусну Неділю, остерігат перед фалшывыма пророками та бесідує про війны и непорядок, але ничого не каже ся бояти. Сыропусна Субота и Неділя бесідуют о прощаню вшыткого вшыткым, наш піст має быти тыхым и нелицемирным постом, выполненым щыром молитвом и милостиньом. Довідуєме ся, же скарбы громадити маме в небі, туземны забрати може нам міль, вода, оген або люде.

Великий Піст

Зачынаме го все глубокыма молитвами Канону св. Андрия Крицкого, та в першу суботу поста не нагодом чуєме євангелию о торганю колосів в шабас. Ісус Христос не лем апостолам пояснят, же право єст для чловека, а не чловек для права. Того дня чуєме тіж важну пересторогу Сына Божого, же християн сьвіт буде ненавидіти так само міцно як Його. Перша неділя поста навязує до покликаня Филипа и Натанаіля, сідячого під фіґовым деревом. Сеса євангелия бесідує, же Бог знає каждого з нас по імени и кличе, адже не сідме в тіни, а идме за Ісусом, хоц спека ци війна на сьвіті, в каждім часі будме справжніма Його наслідовниками.

Першу неділю поста зовеме недільом ікон, того дня святит ся новостворены іконы, того дня о іконах бесідує тропар и кондак. Сеса неділя называна єст тіж Недільом Православя, бо оддаєме шану отцям собору, на котрім затримано іконоборство и привернено чест Богу, зобразованому в іконі.

Церков фурт тримат нас за руку и провадит добрыма дорогами, в другу суботу поста нагадує, же Ісус Христос молил ся на самоті и бесідує о уздоровліню прокаженого. Зас чуєме, же Ісус Христос заповідат смерт Месиі (апостолы не розуміли, же радит о своіі смерти) и воскресіня померлых. Друга неділя поста єст Недільом Розслабленого та його штирьох друзів. Церков підповідат ньом, же хоц бы сме лежали на постелі вшелеякой болізни, то падати на дусі не можеме. Аджы товды, кєд огорне нас чловеча безнадія, майме незломну віру в Бога Всемогучого, Ісус Христос все може нас вылікувати. Євангелия того дня бесідує, же барз добрі єст мати правдивых друзів, котры не дозволят ся нам здати, проханя о вылікуваня з нашой вшелиякой недугы в молитвах не перестанут заносити до Бога.

Присутны в церкви в третю суботу поста все чуют євангелию о покликаню Левія Альфієвого, митаря, котрого побожный Жид не хотіл ани знати. Отці Церкви, нагадуючы сесу подію, повідают, же Бог никым не нехтує, адже и мы не можеме на никого смотріти з горы. Не єст важне, што робиме, найважнішша єст істинна метаноя, адже цілковита переміна, вертаня до праобраза и подобы Божой. Церков на літургійных одправах Великого Поста фурт нагадує, же Сын Божый приходит до хворых и в світі затраченых, зато християне того дня в церкви, стоячы, зас чуют, же Ісус Христос бесідує о смерти Месиі (чуют тоту саму євангелию што и в другу суботу поста) та воскресіню померлых.

Неділя Крестопоклонна

Третя неділя поста єст Недільом Крестопоклонном, єй тропар бесідує о Христовій перемозі над адом, а євангелия жадат, жебы сме зрекли ся самого себе, взяли на ся маленький свій крест и сьміло ишли за Ісусом Христом. Того дня крест Господній єст прибраний вінцьом перемогы, кланяме ся не самому дереву, а Ісусови Христови, Котрый на кресті смертьом смерт подолав. Молящы все роблят на собі знак креста, ним зачынают и кінчат молитву, а крест, якого на грудях носиме, не єст знаком ганьбы ци смерти, а перемогы над смертьом. Фурт го носиме, бо єст нашом драбином до Царства Небесного. Своіх крестів не носиме сами, ярмо, котре взяли сме на себе, не тяжыт, єст легкє, бо несе го за нас Ісус Христос, сме сучасным Симеоном Киренейскым.

В четверту суботу поста чуєме євангелию про уздоровленя глухонімого, якому Ісус Христос привертат здоровля арамейскым «еффата». Сесым слівцьом глухонімому наказує отворити ся, одшмарити тото, што заперло му уха и звязало мову. Зас звучыт заповід смерти Ісуса и воскресіня померлых (тоту саму євангелию, што в другу и третю суботу – Ів. 5, 24-30). В сесій суботній євангелиі звучат тіж слова Ісуса Христа з горы Блаженных, чуєме іх нераз заміст третього антифона.

Четверта неділя поста нагадує памят св. Івана Листвичника и кріпит євангелийом о уздоровліню хворого хлопяте, котрого апостоли не потрафили уздоровити. Церков підповідат, же кєд будеме мати віру няня того хлопця и так як він придеме до Господа, та горячо и щыро Богу повіме: ***Вірую Господи, помож недовірству мойому!*** (Мр. 9, 24), то достанеме тото, чого нам бракує. Бог нагадує, же сут хвороты, котры можна вылікувати лем молитвом и постом.

Пяту суботу поста зовеме акафістовом, а на євангелиі довідуєме ся, за кого люде мают Ісуса. Єдны віділи в Ісусі пророка, другы Ілію, а іншы Івана Хрестителя, та мы маме быти гнешніма апостолами. Лем апостоли Ісуса мали за Месию, буде так, кєд не одійдеме од креста Господнього, кєд выстоіме разом з Богородицьом и св. Йоаном на Голгофі до кінця. Того дня зас чуєме, же Ісус Христос заповідат свою смерт и тридневне Воскресіня, а євангелия оповідат о гостині в хыжы Мариі и Марти. Церков підповідат, же блаженны сут слухаючы Слова Божого и зберігаючых го.

Пята неділя поста споминат памят св. Мариі Єгипетской, бесідує, же не є грішника, перед котрым Бог запер бы брами Раю. Зас євангелия сесой неділі бесідує о грішниці, яка намастила ногы Ісуса миром и вытерла своім волосьом. Месия бесідужючы: *Твоя віра спасла тебе, идий з миром* (Лк. 7, 50), вылікувал не єй тіло, а духа и уздоровил душу. Того дня єґомосьці чытают ищы клаптик євангелиі св. Марка, котрий бесідує о страстях Ісуса и о тім, як християнин має си заслужыти на почесне місце в раю. Маме быти не панами, а слугами, бо Ісус Христос лишил нам таку заповід: *хто з вас хоче быти першым, най вшыткым буде рабом* (Мр. 10, 44). ●

eprasa.pl 2f035b0acc

СПОМИН

Вікторія Петюк – людина прекрасної душі, відкритого і доброго серця

До вічності 22 січня 2025 року відійшла бл. п. Вікторія Петюк – багаторічна секретарка Мазурського відділу та ґіжицького гуртка Об'єднання українців у Польщі, виняткова та талановита педагогиня, диригентка хорів, мешканка Дубна та Ґіжицька, у душі якої завжди було позитивне ставлення до суспільства. Людина, котра могла б ще з багатьма ділитися знаннями та вміннями.

Вікторія залишила наше ґіжицьке українське товариство надто рано, як і найближчу сім'ю – чоловіка Володимира та улюблених доньок Ксенію та Ольгу, батьків, братів і сестер. Але й свою другу сім'ю, обрану, створену з багатьох відданих друзів, яку вона знайшла в Польщі.

Вікторія Петюк жила й творила для людей, наповнюючи життя світлом, музикою та співом. У Ґіжицьку та на всі Мазури вона була справжньою душею громади, займалася розвитком культури, організовувала заходи, які зближували поляків та українців. Вікторію пам'ятаємо творчою особистістю, диригенткою хору «Камертон» при Мазурському відділі ОУП та регенткою церковного хору греко-католицької парафії у Ґіжицьку. Вона також ділилася своїми знаннями співу з польською громадою, бувши диригенткою хорів «Belcanto» при Ґмінному будинку культури в Позезджу, а також «Srebrne Nutki» Ґіжицького центру культури.

Вікторія несла з собою силу й енергію. Була динамічною, рішучою, сміливою людиною, яка жила на власних умовах та ніколи не вагалася слідувати своїм переконанням. Її харизма, відкритість серця приваблювала людей, створюючи прекрасну спільноту, до якої вона пристала від самого початку свого приїзду до Ґіжицька. Учасники та члени хорів згадують її як людину, котра довіряла кожному, бачила в людях добро, мала ангельське терпіння, а у співі завжди ставила на професіоналізм і перфекціонізм.

Бувши частиною нашої греко-католицької парафії в Ґіжицьку, Вікторія, чи з хористами, чи сама, завжди брала активну участь у заходах, які організовувала дружня громада з євангелістсько-аугсбурського храму.

«Вікторія Петюк – як міст, що з'єднує два береги, з'єднує наші парафії. Дякуємо за спільний спів і спільну молитву», – так про жінку говорить парох, пастор Кристіан Борковський, який долучив фотографії, спогади та співчуття на сторінці у фейсбуці. Він особисто проводжав її в останню путь під час похоронних церемоній.

Ґіжицько на Мазурах та українське Дубно понад 20 років тому уклали договір про партнерство, але жодні стосунки не є такими міцними, як зв'язки між людьми. Вікторія – корінна дубенчанка – завжди надавала допомогу та підтримку в збереженні добрих відносин між нашими містами. Невдовзі після того, як нашої Вікторії не стало, голова міста Дубно Василь Антонюк надіслав лист, у якому зазначив: «Від усієї дубенської громади висловлюємо співчуття з приводу передчасної смерті активної представниці Мазурського відділу Об'єднання українців у Польщі, дубенчанки Вікторії Петюк. Відійшла у вічність людина прекрасної душі, відкритого і доброго серця, справжня українка, яка з великою любов'ю ставилася до традицій, організовувала творчі заходи для популяризації української культури, української мови, української пісні. І постійно підтримувала рідну країну та рідну громаду своєю творчою, професійною та волонтерською діяльністю. Щиро вірила у наш народ та в перемогу України».

Теплими словами нашу Вікторію згадує у своєму коментарі теперішня сенаторка Республіки Польща, а в минулому багаторічна мер Ґіжицька Йоланта Пйотровська: «Молода, талановита, повна життя, надзвичайно музикальна людина. Вона дуже любила людей і музику. Була активною в Об'єднанні українців у Ґіжицьку. Допомогала землякам з України. У моїй пам'яті й, мабуть, всіх, хто знав Вікторію, вона залишиться дуже теплою, надзвичайно милою та усміхненою особою. Вона назавжди залишиться в нашій пам'яті та серцях».

Вікторія була прекрасною педагогинею, викладала українську мову та музику в початковій школі в Круклянках та Позезджу. До виховання та навчання дітей, як і до всіх справ, підходила з професіоналізмом, була вимоглива, але вміла об'єднати навколо себе дітей і молодь. Мистецькі виступи, які вона готувала, завжди мали глибокий зміст і несли певне повчання. Вікторія Петюк завжди говорила, що її тішить висока присутність дітей на уроках, а насамперед те, що вони приходили на навчання не з примусу чи обов'язку, а за бажанням. Доказом цього є той факт, що відвідували її уроки не лише діти та молодь з українським корінням, а і з польських родин.

У своїх спогадах, опублікованих у соціальній мережі, учень Каміль висловив подяку вчительці: «Це пані Вікторія вперше в моєму житті пробудила на уроці музики мій творчий талант, який потім переріс у захоплення. Я хочу подякувати моїй улюбленій вчительці початкових класів за її підхід до учнів і передусім за її величезний музичний талант, який став попередником мого подальшого захоплення та творчості».

Інший учень Андрій, дякував за «пісню, яка була найближчою до серця, звуки старого Дніпра і хвилі Чорного моря, звуки гордості, що пливе по степу, розмову про любов і тугу, звуки трембіти, що відбивається від скелястих стін Карпат, крики журавлів, що летять у джерело, і гомін солов'їв, звуки щасливих нот Леонтовича і сумне зітхання Кобзаря. Дякуємо за пісню, яка завжди звучатиме в наших серцях».

Вікторія була ініціаторкою зародження співпраці між вербською школою та комплексом шкіл у Позезджу у 2017 році, активно продовжувала її розвивати й у воєнний час. З початку повномасштабного вторгнення активно волонтерила, допомагала Україні та українцям. Навіть борючись

eprasa.pl 2f035b0acc

з хворобою, у грудні 2024 року разом із чоловіком особисто передала гуманітарну допомогу та подарунки учням школи у Вербі. Дбала про дітей-сиріт, дітей загиблих воїнів та тих, хто опинився у складних життєвих обставинах.

Найближчі Вікторії Петюк просили не нести квіти під час похорону, а лише зробити добровільні пожертви на допомогу Україні. Зібрані гроші мали повністю передати вербській спільноті, співпрацю з якою ініціювала Вікторія. Чоловік Володимир Петюк та доньки виконали її останнє бажання. Вони вже переказали кошти в Україну, загальна сума яких – 17 тисяч злотих.

Вікторія була однією з найсильніших жінок, яких ми знали. Її наполегливість і віра у свої ідеали залишаться для нас натхненням. Дам'ян Міштук, голова управи ґіжицького гуртка ОУП, підкреслює: «Завдяки Вікторії, зокрема, відновилася праця нашого гуртка. Для молодого покоління вона завжди була особою, яка поєднувала старших активістів та нас, молодих людей, які змалку спостерігали за їхньою роботою. Лише у 2019 році під їхнім крилом ми повністю взяли на себе відповідальність за наш гурток».

Важливими були й слова голови ОУП Мирослава Скірки, котрий під час церемонії похорону закликав присутніх: «Нехай творча, багаторічна діяльність Вікторії буде натхненням для Вашої подальшої праці».

Ми щиро віримо, що духовна підтримка Вікторії завжди буде з нами. Дякуємо тобі, Вікторіє, за твою присутність, любов, за все, що ти створила для нас і з нами. Ти назавжди залишишся в наших серцях.

Вічна пам'ять.

Об'єднання українців у Польщі
Мазурський відділ та гурток у Ґіжицьку

ОГОЛОШЕННЯ

- Почесний консул України в Перемишлі
Олександр Бачик
та парох парафії Різдва Пресвятої Богородиці
в Хотинці о. Іван Тарапацький
запрошують на урочисті святкування

► 210-ї річниці від дня народження,

► 155-ї річниці від дня смерті автора музики гімну України, композитора о. Михайла Вербицького

► та 20-ї річниці від дня освячення каплиці-пантеону президентом України Віктором Ющенком в Млинах.

Заходи відбудуться **22 березня 2025 року об 11:00 в Млинах.**

Організатори

- В неділю, **9 березня 2025 року, об 11.00** запрошуємо на концерт, присвячений

211-й річниці від дня народження патрона наших шкіл – Тараса Шевченка.

Під час концерту відбудеться вручення нагород переможцям у конкурсах, проведених під час відзначення Дня патрона школи.

Дирекція та вчителі I Загальноосвітнього ліцею ім. Тараса Шевченка в Білому Борі

Висловлюємо щиру подяку отцям: декану Дмитрові Гарасиму ЧСВВ, Партенію Підчесі ЧСВВ, Христофору Єдвабніку, Андрію Андрушківу та диякону Богдану Пєтночці ЧСВВ за те, що провели нашу Дружину, Маму, Доню, Сестру

бл.п. ВІКТОРІЮ ПЕТЮК

в її останню дорогу до Господа Бога.
Дякуємо родині, друзям і знайомим за молитовне єднання в день похорону. Велике спасибі Хору «Камертон» і Парафіяльному хорові церкви Пресвятої Трійці у Ґіжицьку за зворушливий спів під час парастасу, Служби Божої та похорону, дирекції, вчителям і учням Початкових шкіл у Круклянках і Позезджу за численну присутність та організаційну допомогу під час похорону.
Щиро дякуємо голові Мазурського відділу ОУП Іванові Піку за слово про життєвий та достойний шлях нашої Вікторії. Нашу вдячність передаємо також голові ОУП Мирославу Скірці і Петрові Тимі.
Дякуємо всім за співчуття, підтримку і допомогу.
Щиро дякуємо Центру відпочинку «Ґварек» за гостинність під час поминального обіду.
Особлива подяка всім, хто, згідно з волею родини Покійної, склав пожертву на допомогу сиротам в Україні.
Хай добрий Господь Бог усіх Вас винагородить за добрі діла.

З подякою та вдячністю – чоловік Володимир, доньки Ксенія і Оля

Наше Слово **Adres:** Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **biuro redakcji** – tel./fax 22 677-88-10, +48 510-162-854, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny: pełniący obowiązki redaktora naczelnego** – Paweł Łoza, **sekretarz** – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **biuro redakcji** – Katarzyna Stepan. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Olena Humeniuk (Kijów), Adam Wiewiórka (Legnica), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów).
Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: http://ukraincy.org.pl **Fotoskład:** Redakcja „Nasze Słowo" **Druk:** Drukarnia „Efekt". Nakład 1700 egz. Pismo dofinansowano ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.
Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292
Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,
Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa" wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo" dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w wybranych EMPiK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

eprasa.pl 2f035b0acc

Przekaż 1,5 % na rzecz dzieci
ze szkół w Białym Borze
oraz punktów nauczania

Передайте 1,5% дітям зі шкіл
у Білому Борі
та навчальних пунктів

KRS nr 0000138192 KIWANIS

1,5%
PODATEK DOCHODOWY

Wspieraj dzieci - przekaż podatek!

Związek Ukraińców w Polsce

KIWANIS INTERNATIONAL
SERVING THE CHILDREN OF THE WORLD

więcej informacji: www.liceum-bialybor.pl · www.sp2bbor.eu

Змінюємося завдяки Вам, змінюємося для Вас!

ПЕРЕДАЙ 1,5% СВОГО ПОДАТКУ
НА ВІДБУДОВУ НАРОДНОГО ДОМУ

KRS: **0000564708**
cel szczegółowy: **Narodnyj Dim**

1,5%

prasa.pl 2f035b0acc